

เทศน์อบรมฆราวาส ณ สวนแสงธรรม
เมื่อวันที่ ๑๑ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๕๕ [คำ]

“ธรรมรู้ในสิ่งที่เคยหลง”

พูดแล้วลืมเลย จำไม่ได้ เราพูดเรื่องอะไร อย่างนั้นซิ การเทศน์มันถึงขาดวรรคขาดตอน เพราะพูดไปตรงไหน ลืม ตัดขาดเงียบระลึกลืมไม่ได้ ระลึกลืมได้ก็ขึ้นใหม่เลย ขึ้นใหม่ไป ต่อไปจะเทศน์ไม่ได้นะ ความจำตัด ตัดเรื่อย เด่นขึ้นเรื่อยนะเวลานี้ แต่ก่อนอย่างนี้ไม่มี เทศน์อะไรก็เป็นเรื่องเป็นราวไปเรื่อย ๆ เช่น ข้อเปรียบเทียบนี้มันก็ได้ทั้งสองไปเลยฉันใดฉันนั้น เดียวนี้ข้อเปรียบเทียบได้อันเดียวไปเลย เช่น ฉันใดนี้ไม่พูดกระทั่งว่าฉันใด ไปเลย ฉันนั้นจึงไม่มีเหลือ หหมด เดียวนี้ละ **ข้อเปรียบเทียบมันเป็นคู่กันที่จะให้เป็นหลักเป็นเกณฑ์ผู้ฟัง ฟังได้ง่าย เข้าใจง่าย เป็นคู่เคียงกันกับการเทศนาว่าการ ที่ควรจะมีข้อเปรียบเทียบก็ต้องยกเข้าเทียบเคียง ๆ**

เดี๋ยวนี้ไม่ได้แล้วนะ โย้ยไม่เป็นท่า ถ้าเปรียบเทียบก็ย่อ ๆ เอาเลย ย่อ ๆ แล้วกวาดเข้ามาหากันแล้วไปเลย ถ้ามียาว ๆ หน่อยไม่ได้เรื่องเดี๋ยวนี้ มันตัด เพราะเราใช้ขันธ ชาติขันธเป็นเครื่องมือสำหรับธรรม ถ้าชาติขันธดีการแสดงธรรมก็สะดวก ๆ ๆ ถ้าชาติขันธไม่ดี เรียกว่าเครื่องมือไม่ดีก็ต้องลดลง ๆ ทุกวันนี้แล้วยังลดลงโดยลำดับนะ ความจดจำสำคัญตัดเรื่อย ๆ บางทีถึงได้เรียนให้บรรดาผู้ฟังทั้งหลายทราบ ว่าขอความกรุณาการเทศน์มันขาดวรรคขาดตอนไป เพราะความจำมันตัดให้ขาดไป พอจับได้ตรงไหน ๆ ก็ให้จับเอาตรงนั้นไปเลยนะ เราก็บอกอย่างนี้

ที่นี้ก็ว่าไปเรื่อย มันก็หลงไปเรื่อยของมัน มันเป็นอย่างนั้นจะทำยังไง นี่เรียกว่าเครื่องมือ ชาติขันธทั้งหมด รูปขันธเป็นตัวตั้งไว้ เสียงก็ออกมาจากรูปขันธเป็นตัวตั้งเอาไว้ เวทนา ความสุข ความทุกข์มันก็อยู่ในนั้น สัญญาขันธ เวลาเทศน์สัญญาจะค่อยแนบ ๆ ๆ พอเทศน์ไปนี่จำมานี้ต่อกับอันนั้น สัญญานี้จะดึงเกี่ยวโยงกันไปเรื่อย ๆ เป็นหลักธรรมชาติของมัน เมื่อสัญญายังติดอยู่ มันก็จับเกี่ยวโยงกันไปเรื่อย แนบกันไปเรื่อย ๆ แล้วเรื่องราวก็ต่อไป ที่นี้เวลาขันธไม่ดี ความจำลด มันขาดเอง ขาดแล้วก็เขวแล้ว

สังขารคือความคิด ความปรุง ปรุงอรรถธรรมออกมา คือธรรมผลักออกมาให้คิด คิดแล้วก็ออกมาเป็นคำพูดคำจา สังขารเป็นผู้คิด ธรรมต้นออกมา ถ้าเป็นเรื่องของกิเลสภายในใจของโลกทั่ว ๆ ไป ส่วนมากมีแต่กิเลสต้นออกมาให้พูด ให้ทำ ให้อะไร มันคิดปรุงปั๊บ ๆ แล้วทำตามมัน ๆ มันต้นออกมาเป็นเรื่องของกิเลส เป็นพื้นฐานอยู่ในนั้น มันออกมาอย่างนั้น เรียกว่าสังขาร สัญญาคือความจำ

สังขาร คือความคิดปรุงทางใจ วิญญาณ ความรับทราบเวลาอายตนะภายใน คือตา หู จมูก ลิ้น กายของเราสัมผัสกับรูป เสียง กลิ่น รส สัมผัสกับรูปมันก็ทราบว่ารูปลึ้น แพล็บออกมาก็ทราบ ๆ ขณะนั้นเรียกว่า วิญญาณ รับทราบๆ ในขณะที่สิ่งเหล่านั้นมากระทบ เช่น ตากระทบรูป ทราบว่ารูปละไร เสียงกระทบหู ทราบแล้วว่าเสียง ว่ากลิ่น ว่ารส ท่านเรียกว่าวิญญาณ นี่เป็นขั้นห้าทำทั้งนั้น เรียกว่าเป็นเครื่องมือของวิภูจักรของกิเลส ที่ใช้มาเป็นพื้นฐานเลยทุกสัตว์บุคคลไป

ท่านทั้งหลายฟัง จะแจจธรรมะให้เข้าใจจากภาคปฏิบัติ แน่ในหัวใจเลยจะไม่ผิดเพี้ยน เพราะเอาอันนี้ออกปฏิบัติกำจัดกิเลส ก็เอาขั้นนี้ออกเป็นเครื่องมือของธรรม ไม่มีขั้นบางอย่างก็แก้ไม่ได้ มันต้องเกี่ยวกับขั้นอยู่แน่นแหละ ธรรม สติปัญญาออกมาเป็นสังขารปรุงปั๊บ คือทางธรรมตันออกมา มาเป็นสังขารทางด้านปัญญา ปรุงแพล็บทางด้านปัญญา สติระลึกได้แพล็บ ๆ ๆ นี่เป็นอันหนึ่ง ๆ ที่นี้ก็ใช้ขั้นนี้ไปเรื่อย ตามธรรมดาขั้นนี้เป็นสมบัติของกิเลสล้วน ๆ อยากรู้อย่างงั้นนะ ธรรมมีน้อยมาก เพราะกิเลสเป็นผู้คุมอำนาจมาตลอด ถึงจะมีนิสัยปัจจัยขนาดไหน กิเลสยังต้องเรื่องอำนาจอยู่ตลอด ๆ จนกว่าที่เราได้ยั้งได้ฟังอรรถธรรม ที่นี้ธรรมนี้จ้อยู่นั้นก็จะมีเข้ามา โผล่ออกมา ๆ พอโผล่ออกมาก็กำจัดกิเลสนี้แหละ โผล่ออกมาก็กำจัดอันนี้ไปเรื่อย ๆ

ด้วยเหตุนี้ธรรมจึงแสดงได้ยากกว่ากิเลสตามปรกติ เพราะกิเลสเป็นพื้นฐานแห่งอำนาจของมันอยู่แล้ว เวลาเราปฏิบัติธรรม ธรรมก็มีอยู่ด้วยกัน เอาธรรมออกจากใจ เช่นเดียวกัน กิเลสก็อยู่ในใจ กิเลสทำงาน พาคิด พาปรุง พารู้ พาเห็นอะไร ๆ เป็นเรื่องของกิเลสล้วน ๆ ไปเลยแหละ ตาเห็นพับนี้ พอเห็นปั๊บนี้ปรุงเลยมันจะเป็นกิเลสแฝงไปด้วยเลย ไม่มากก็น้อย พอรูปรูปละไร นั้นเข้าไปแล้วนะ ถ้ารูปเฉย ๆ เป็นอีกอย่างหนึ่ง ถ้าคิดเรื่องรูปนั้นอีกก็เป็นกิเลสเข้าไปแหละก่อนอื่น เช่นรูปต้นเสา ต้นเสานี้ดินะ เราปลูกบ้านเราก็เอาแบบนี้ มันก็เป็นแถวของกิเลสไปเสีย ไม่รู้นะ เจ้าของไม่รู้ เห็นตึกรามบ้านช่อง ถนนหนทาง อะไร ๆ มันก็ไปตามแถวของวิภูจักรไปเรื่อย ๆ

มองเห็นหญิง เห็นชาย นี่ก็ไปวิภูจักรทางกิเลสไปอีกประเภทหนึ่ง ได้ยินเสียงหญิง เสียงชาย เป็นยังงั้น นั่น นี้ละเรียกว่า กิเลสมันทำงาน พอผู้หญิงกับผู้ชายเห็นกัน เป็นยังงั้น ความรู้สึกของกิเลสมันจะแทรกขึ้นมา ในหลักธรรมชาติของมัน เราไม่ได้ตั้งทำอะไร มันเป็นของมันก่อนแล้ว ซึมซาบออกไปแล้ว ก็เอาไปวิพากวิจารณ์ ถ้าหนักกว่านั้นไปเป็นสัญญาอารมณ์ในหญิงคนนั้น ในชายคนนั้น นี่เป็นเรื่องของกิเลส เรียกว่ามันสั่งสมกำลังของมันอยู่ในนั้น แล้วก็ไปวิภูจักรเรื่อยไป ๆ

สายเดินของกิเลสพาให้ได้รับความทุกข์ความลำบาก คำว่าเพลิดเพลินมีนิตหนึ่ง ความทุกข์ก็แทรกเข้าไป ๆ มันก็ไปด้วยกันอย่างงั้นนะ หุ้ก็เหมือนกัน ฟังเสียงธรรมดา

เป็นอย่างหนึ่ง เสียงนกเสียงกาที่ได้ยินก็ ๆ แกรี ๆ ธรรมดาเป็นอย่างหนึ่ง ฟังเสียงที่
จะเป็นกิเลสมันมีมากอยู่นะ มันแทรกอยู่ในนั้น ถ้าฟังเสียงนก เสียงกา ถ้าไปคิดอีกแ่ง
ใดแ่งหนึ่ง มันก็เป็นกิเลสของมันไป ได้ยินสักแต่ว่าเสียงเฉย ๆ มันก็ยังไม่เป็นกิเลส พอ
เสียงนกเสียงกา แล้วคิดไปอีกในแ่งใด ๆ ความเป็นกิเลสมันก็เป็นของมันไปเรื่อย ๆ
เสียงอะไรก็ไม่เด่นเหมือนเสียงหญิง เสียงชายนะ เราทุกคนแบกกิเลสประเภทนี้ไว้ในหัว
ใจ ไม่มีใครบอกใครกล่าว มีโอกาสแล้วจึงพูดให้ฟังอย่างนี้แหละ

เราจะไปอายมันอะไร ก็มันมีอยู่ในหัวใจของทุกคน นอกจากมันปิดตัวของมันไว้
ไม่ให้เห็นออก ธรรมก็ไม่แสดง ถ้าจะพูดถึงเรื่องกิเลส มันมีลักษณะอายนะ กิเลสให้
อายนะไม่ใช่ธรรมให้อาย กิเลสมันให้อายไม่ยอมให้พูดถึง อันใดเป็นส่วนหยาบส่วน
โลนของกิเลส ไม่ยอมให้พูดถึง มันอยากหาแต่สิ่งที่หดย้อย เพลิดเพลินให้หลง ตัว
มันนั้นแหละ เพราะฉะนั้นโลกทั้งหลายจึงชอบตกแต่งภายนอก ตัวสกปรกอยู่ในมัน
ปิดเอาไว้ มันไม่ให้เห็น ให้เห็นตั้งแต่ภายนอก แต่งเนื้อแต่งตัวสดสวยงดงาม อันบุตร
อันคู่ออยู่ในโครงกระดูกนั้นมิอะไร มันไม่ได้ให้เห็น นี่ละธรรม เรียกว่าธรรมจี้เข้าไป ไม่
จี้กันก็ไม่ตก แล้วกองทุกข์ เราจะต้องแบกหามตลอดไป ธรรมท่านจี้เข้าไป

ปกปิดกำบังอะไร มีแต่เรื่องของกิเลส มันปกปิดสิ่งที่ธรรมไม่ปรารถนานั้นแหละ
เอาไว้ ๆ สงวนแล้วเอาข้างนอกมาหลอกลวงสัตว์โลก ให้สัตว์โลกได้เห็น โอ๊ย สวยงาม
อย่างนั้นอย่างนี้ แต่งตัวโก้หรูสวยงามทุกอย่าง เครื่องแต่งตัวมีอะไรบ้าง มีแต่เครื่อง
ประดับของกิเลสมันหลอก มันอยู่ข้างใน ฟังเสียให้ชดนะวันนี้ ข้างนอกมันประดับ
ประดาตกแต่งเอาไว้ เพื่อปิดบังภายในของมันเอาไว้ไม่ให้เห็น อะไร ๆ ก็ต้องเป็นไป
ตามนี้ ให้พิจารณาไปก็แล้วกันนะ เมื่อจะทำอะไรเข้าไป มันต้องมีอันหนึ่งอยู่ภายใน ๆ
เรื่องของกิเลส มันจะปิดของมันไว้เสมอ เอาแต่สิ่งที่สัตว์โลกทั้งหลายจะติดจะพัน
หลอกลวงไปเรื่อยด้วยความประดับประดาตกแต่ง สวยงามอย่างนั้นอย่างนี้ ให้เราเห็น
ของสวยของงาม ติดพันเข้าไป ตัวนั้นไม่ให้เห็น นี่เป็นอย่างนั้นเรื่องของกิเลส

ที่นี้ส่วนธรรมไม่เป็นอย่างนั้น ธรรมเป็นธรรมชาติไม่เอียง กิเลสนี้ตัวเอียงแสน
ปลิ้นปล้อนหลอกลวง ไม่มีอะไรเกินกิเลส *ของจริงจะไม่มีในกิเลส ถ้าว่าจริงก็จริงใน
เรื่องปลอม จริงเต็มสัดเต็มส่วนตลอดมา ว่างั้นเถอะ ไม่มีอย่างอื่น มีแต่จริงล้วน ๆ
ด้วยการจอมปลอม* ว่างั้น ถ้าจริงก็จริงไปแบบนั้นเสีย ส่วนธรรมท่านเป็นของจริง ตรง
ไปตรงมาเลย มันจึงเป็นข้าศึกกัน แล้วก็เอาธรรมนี้ไปชะล้างอันนั้น อันนี้มันหลอก
ไว้แล้ว ก็เพื่ออกตสัตว์ทั้งหลายให้ได้ลุ่มได้จมไปตามมันตลอดหมดเลย ทุกแห่งทุกหน
สามแดนโลกธาตุมีแต่เครื่องกล่อมของกิเลสกล่อมสัตว์ทั้งหลายไว้ทั้งนั้นแหละ สัตว์ทั้ง
หลายก็หลงไปตามมัน

ถ้าไม่มีธรรมต้องเป็นอย่างนี้ตลอดไปเลย พอมีธรรม ธรรมเปิดออกมาเล็กน้อย ผู้มีนิสัยบ้างพอประมาณ และมีนิสัยก็จะเปิดรับกัน ๆ แล้วค่อยเข้าอกเข้าใจไปเรื่อย ๆ ก็เปิดทางไปเรื่อย ๆ ๆ นั้นธรรมเป็นอย่างนั้นนะ นี่เรื่องของธรรมกับกิเลสเป็นอย่างนี้ ธรรมยังรู้แล้วมันปิดไม่อยู่ มันจะปิดไว้สักขนาดไหนก็ตาม ธรรมเลิศเลอสุดยอดแล้ว ไม่มีที่จะผ่านสายตาของธรรมไปได้ บ๊ีบมันรู้ทันทีเลย รู้ทันที ๆ ไม่รู้แก้มटक ต้องรู้แล้ว แก่ตกเรียบบร้อยแล้วก็ยิ่งกระจ่างไปหมดเลย ธรรมเป็นอย่างนั้น **นี่ละธรรมให้พากัน ทราบเสีย รู้ในสิ่งที่เคยหลงมาแล้ว กิเลสกล่อมให้หลงมา และธรรมมีขึ้นมานี้ก็มารู้ สิ่งที่เคยหลง เมื่อสิ่งที่เคยหลงแล้วก็ปลดเปลื้องละที่นี้** ธรรมส่องเข้าไปเห็นแล้วก็ ปลดเปลื้องออก ๆ เรื่อย ๆ

ที่นี้ความทุกข์ทั้งหลายที่กิเลสกล่อมไว้ เป็นผลขึ้นมาให้ได้รับความทุกข์ความ ลำบาก ก็ค่อยเบาลง ๆ ทางนี้ก็เสริมตัวขึ้น ธรรมมีมากเท่าไรธรรมไม่ได้หนักนะ กิเลสมี มากเท่าไรยิ่งหนัก แต่กิเลสมันกล่อมไว้ให้ลืมเนื้อลืมตัวเยอหยิ่งจองหอง ตัวหนักที่สุด อยู่ นั่นละ กิเลสที่พกเอาไว้ในหัวของมันไม่ให้รู้ แต่ธรรมนี้รู้มากรู้น้อยไม่ได้มีหนักนะ ยิ่ง เบา มีมากเท่าไรยิ่งเบาขึ้น ๆ เรื่อย ๆ ปลดปล่อยสิ่งที่เป็นภาระกีดขวางด้วยความหลอ กหลวงของกิเลสนั้นออกเป็นลำดับลำดับไป เปิดออก ๆ นี้เรียกว่า ธรรม อยู่ในหัวใจอัน เดียวกัน

กิเลสเป็นผู้ปิดบังไว้ไม่ให้เห็นตามความจริง ธรรมเป็นผู้เปิดความจริงออกมา เพื่อชะล้างสิ่งจอมปลอมที่ปิดบังไว้นั้นออกโดยลำดับ เมื่อเวลาเปิดออกจิตใจก็ค่อย สว่างไสว เช่นอย่างจิตใจฟุ้งซ่านรำคาญ เราฝึกหัดอบรมทางด้านสมาธิ ปัญญา มันก็มี ความสงบให้เห็น พอเห็นความสงบแล้ว มันก็เห็นโทษแห่งความวุ่นวาย แต่ก่อนไม่เคย รู้ พอมีความสงบบ๊ีบ มันก็เทียบกันได้ทันที ไม่ต้องเอาไปเทียบมันก็รู้ทันที จิตสงบเย็น สบาย จิตใจดูดีเต็ม ที่นี้เห็นโทษแห่งความวุ่นวาย พอวันไหนยุ่งเหยิงวุ่นวายมาก ๆ โอ๊ย วันนี้ไม่ไหวแล้ว ยังไงต้องเข้าพักเครื่องด้วยสมาธิภาวนา นั้นเป็นอย่างนั้นนะ

คำว่า พัก บังคับ มันจะยุ่งไปกับสิ่งก่อกวนทั้งหลายเพื่อเพิ่มพินเพิ่มไฟมาเผาเรา นี้ เราระงับมันด้วยอารมณ์ของธรรม อารมณ์ของกิเลสมันคิดเรื่องนั้นเรื่องนี้เพื่อเป็นพิน เป็นไฟเผาเรา อารมณ์ของธรรม เรายังไม่ได้อะไรเอาค่าบริการเสียก่อน มาเป็น อารมณ์ของธรรม นี่เรียกอารมณ์ของธรรม อารมณ์ของกิเลสมันจะวิ่งไปตามสิ่งต่าง ๆ ที่มันชอบใจ ไม่ชอบใจ เกิดกิเลสทั้งนั้นละ มันเป็นอย่างนั้น ที่นี้อารมณ์ของธรรมปิดเอา ไว้ ไม่ให้มันคิดยุ่งกับสิ่งเหล่านั้น

สังขารที่มันเคยคิดเอาไปใช้เป็นสังขารของกิเลส แล้วค่อยระงับอันนั้น เอา สังขารฝ่ายธรรมนี้ขึ้นมา ความคิดเหมือนกัน แต่ความคิดหนึ่งเป็นความคิดของฝ่าย

กิเลส ความคิดอันหนึ่งเป็นของฝ่ายธรรม เอาความคิดของฝ่ายธรรมขึ้นมา เช่นพุทโธ ๆ เป็นต้น ระวังดับ ความคิดเหมือนกันแต่อันนี้เป็นฝ่ายธรรม ฝ่ายธรรมนี้ระวัง ฝ่ายกิเลสเสริมไฟ ท่านเรียกว่าอารมณ์ของธรรม อารมณ์ของกิเลสเกิดจากใจดวงเดียวกัน เราบังคับไว้ จิตใจเราเมื่อบังคับ สติปัฏเพราะกิเลสมันรุนแรง กระแสของมันรุนแรงมาก มันมีแต่อยากจะทำอยากจะทำ ลากเราไป ถูเราไป เราบังคับอันนี้ไว้ไม่ให้มันออก มันหนักเราก็ก้นัก จึงเรียกว่าสู้กัน

ครั้นสู้ไปนาน ๆ สติตั้งไว้ไม่หยุด ครั้นต่อไปค่อยสงบลง อารมณ์อันนั้นที่มันผลัดดันออกไปค่อยเบาลง ๆ อารมณ์ของธรรมค่อยขึ้น ทุบลงไป ๆ นี้เรียกว่า น้ำดับไฟ ไฟมันเกิดความเดือดร้อนด้วยความปรุงแต่งของกิเลส น้ำได้แก่คำบริกรรมของธรรมนี้แหละ เป็นน้ำดับไฟลงไป สงบ นี่มันก็เห็นแล้วว่านี่ อ้อ สุดท้ายที่มันวุ่น ๆ มันก็สงบลงได้ ต่อไปมันก็จะรู้จักวิธีปฏิบัติกัน ถ้าวันไหนจิตใจยุ่งเหยิงวุ่นวายมาก ๆ วันนั้นต้องหนักในการปราบมัน เราจะว่าหนักเป็นภาระจริง ๆ ที่ทำให้เกิดความท้อถอยน้อยใจในการปราบกิเลสนี้ นั่นเรียกว่ากิเลสมันหลอกเอานะ มันหนักเราต้องหนัก อย่างนั้นถึงได้นะ

อารมณ์อันนั้นมันหนัก ทางอารมณ์ของธรรมเราที่จะต้านทานกันต้องหนัก สร้างขึ้นมา ต่อไปมันก็สงบได้ ๆ นี้เราเริ่มต้นเป็นอย่างนั้น ให้รู้เรื่องของการปฏิบัติต่อจิตใจของตัวเอง ซึ่งมีทั้งข้าศึกและคุณ คุณนั้นได้แก่ธรรม ข้าศึกคือกิเลส มันอยู่ในใจดวงเดียวกัน เอาธรรมขึ้นมาปราบมันแล้วมันก็สงบตัวเองไป ๆ จากนั้นก็สงบเย็น นี้ได้พยายามแล้ว เป็นเครื่องดูดีในการทำความเพียรต่อไปได้เป็นอย่างดีโดยลำดับ ต่อไปก็พอพิศพอเหวี่ยง ถ้าวันไหนกระแสของกิเลสมันรุนแรง วันนี้ต้องได้ใช้กระแสของธรรมอย่างมากทีเดียว เอาให้หนัก ไม่หนักแก่กันไม่ตก เมื่อแก่กันตก มันก็เป็นพยายามอันหนึ่งขึ้นมา เอ้า หนักก็หนักมา ทางนี้ก็กำลังเหมือนกัน

มันไม่ได้คิดว่าการต่อสู้นี้เป็นภาระทำให้ความหนักหน่วงถ่วงใจ ไม่อยากทำ ไม่อยากปราบกิเลสนะ มันเลยเอา ทางนั้นหนักทางนี้ต้องหนักเพราะเคยได้ประโยชน์จากการทุ่มใส่กันแล้ว ไซ้ไหม มันก็หนักทางนี้ สุดท้ายก็ได้อีก การฝึกอบรมจิตใจ อันนี้มันไม่ได้เสมอกันนะ บางรายก็ง่าย บางรายก็ยาก จะยากจะง่ายก็ตาม เราทำงานเพื่อผลประโยชน์แก่เรา อะไรจะเกิดเราทำ จะง่ายหรือยากก็เป็นงานเพื่อเรา เพื่อประโยชน์แก่เรา เราต้องทำ เหมือนตายน้ำอยู่ต้นก็มี อยู่ลึกก็มี ขุดไม่ถอยมันก็เจอ คนที่อยู่ต้นก็ตื่นไป คนที่อยู่ลึกลงไปก็ลึกลงไป แต่ขุดให้ถึง ขุดไปเรื่อยอย่างนั้น มันอยู่ลึกขนาดไหนก็ไม่พ้นขุดถึงจนได้นั้นแหละน้ำ

อันนี้เรื่องของเรานิสัยวาสนามีอยู่ลึกอยู่ตื้นต่างกัน เราต้องช่วยตัวเองอย่างนั้น เพราะเราหวังประโยชน์จากการช่วยตัวเอง เราหนักเราต้องยอมรับช้ำ ต่อไปมันก็ได้

ผล นี่ละอุบายวิธีการแก้กิเลส มีธรรมพระพุทธเจ้าเท่านั้น นอกนั้นแก้ไม่ได้เลย สามแดนโลกธาตุไม่มีกิเลสอันใดจะกลัว และจะแก้กิเลสได้ไม่มี มีธรรมเท่านั้น ฟังแต่ว่าเท่านั้น อันนี้แก้ได้ตั้งแต่ต้นเรื่อย ๆ เป็นลำดับลำดับไป จนกระทั่งมีกำลังวังชา หนาแน่นขึ้นภายในใจ เพราะอำนาจของธรรมมีมากแล้ว มันก็รู้ขึ้น ๆ เป็นลำดับ กำลังของกิเลสก็ค่อยอ่อนตัวลง ๆ กำลังของธรรมก็หนักขึ้น ๆ เป็นอย่างงั้นนะ

ไม่ใช่ว่ามันจะเป็นแบบเดียวกันหมดนะ ใครอยากใคร่ง่ายก็อย่าเอามาเทียบเคียงกัน นั่นเป็นอำนาจแห่งอุปนิสัยหรือกรรมของใครของเรา หนักเบาต่างกันก็ให้ยินดีในกรรมของเรา ในผลของเรา ในนิสัยของเรา จะลึกตื้นก็เป็นนิสัยของเรา เราจะทำอย่างไรได้ นั่น ก็เอาตรงนี้ เหมือนเขาพูดน้ำนั่นแหละ ลึกตื้นก็จะเอาให้ได้ น้ำ ก็ได้รับการแก้กิเลส การระงับจิตใจของเราให้มีความสุขบ้าง พออยู่ได้ไปได้วันหนึ่ง ๆ ไม่เตลิดเปิดเปิงมาตลอดเวลา อย่างที่เป็นมาแล้วเราต้องมีการอบรมจิตใจ ภาวนา ถ้าไม่อบรมแล้วมันจะเตลิดเปิดเปิงของมัน ไม่มีฝั่งมีฝาย ตายก็ไม่มีการมีเกณฑ์ ไม่มีที่เกาะที่ยึดเลย ตายเลื่อน ๆ ลอย ๆ ด้วยอำนาจแห่งกรรมที่เราทำอย่างไร มันก็พาไปอันนั้น

ถ้าผู้มีกรรมดี มีหลักแล้ว มีหลักเป็นลำดับลำดับ ถึงจะเจ็บไข้ได้ป่วยหนักมากน้อยเพียงไร จิตใจไม่ได้ยุ่งเหยิงวุ่นวายไปตามนะ นี่ใจมีหลักเป็นอย่างงั้น เตือดร้อนก็เตือดร้อนร่างกาย สังขารของเรามันเจ็บปวดขนาดไหนก็ตาม จิตไม่ได้ปวด จิตไม่ได้ป่วย จิตมีความสงบผ่องใส มันเป็นคนละวรรคละตอน อยู่ด้วยกันกลาง ๆ นั่นแหละ จิตอยู่ในท่ามกลางออก ร่างกายจะเจ็บปวดแสบร้อนขนาดไหน จิตไม่ได้เป็น มันก็เห็นชัด ๆ จนกระทั่งแนในตัวเอง มันจะเป็นจะตายอะไร มันก็แนในตัวเอง เรื่องชั้นนี้ทำนี้จะมารุกรานจิตใจให้เขาไม่ได้เลย ไม่มีทาง แน่นปึ้งแล้ว

อันสุดท้ายก็คือว่า เป็นคนละโลก ถ้าพูดถึงโลกนะ ชั้นนี้เป็นโลกหนึ่งเสีย วิมุตติธรรมเป็นโลกหนึ่งเสีย วิมุตติธรรมคือจิตที่บริสุทธิ์ ถ้าเรียกว่าโลกก็เป็นโลกหนึ่งเสีย หรือฝั่งก็เป็นคนละฝั่งเสีย ยังไงก็เข้ากันไม่ได้ เป็นอย่างอื่นอย่างใดไปไม่ได้ เรียกว่า อฐานะ เมื่อถึงขั้นนี้แล้วประจักษ์อยู่ในตัวเอง จะเป็นจะตายเมื่อไรก็เห็นแต่เรื่องของชั้นนี้มันติดมันตัน มันจะระงับดับลงไปเมื่อไรก็ดูมันอยู่อย่างงั้น เมื่อมันไปไม่ได้หรือสลัดปุ๊บเดียวไปเลย เพราะจิตไม่ได้เป็น มันเป็นแต่ชั้นนี้ สภาพของมันอ่อนตัวไปยังไง ๆ หือ จวนจะไปแล้วหรือก็รู้ จะหมดสภาพแล้วหรือมันก็รู้ แล้วก็ติดเอง

พอพูดอย่างนี้ เราก็มืดตัวอย่างอันหนึ่งที่ทำให้พี่น้องทั้งหลายได้ฟังบ้างพอเป็นคตินะ คือเวลาทุกขเวทนา มันสาหัส ก็รู้ว่าสาหัส แต่ยังไงมันก็เป็นคนละโลก วังนั้นเถอะนะ มันเป็นอฐานะแล้วที่จะมาเอาฝั่งนั้นฝั่งนี้มาติดกันนี้ไม่ได้ละ มันเป็นคนละฝั่งแล้ว ทีนี้เวลามันเป็นมาก ๆ ถึงขั้นจะไปเลยนะนี่นะ นี่พูดตามสัตตามส่วน เราเคยยับยั้งไว้หลาย

หนนะ ไม่งั้นตายไปนานแล้ว คือปล่อยมันก็ไปเลย เมื่อพอรู้ไว้ได้เราก็งี้ไว้ ถ้าหากว่า มันรู้ไม่ได้ แม้แต่พระพุทธเจ้ายังตาย เอาอย่างนั้นมาพูดนะ เมื่อพอรู้ได้ก็รู้ รั้งเอาไว้ ที่นี้เวลามันเป็นเข้ามาหนักเต็มที่แล้ว มันจะไปจริง ๆ

เวลาจะไปจริง ๆ มันก็เป็นข้อเตือนอันหนึ่งว่า คนเราถ้ามีสติเป็นนักภาวนาอยู่ดี ๆ ถ้ามีสติดี ๆ แล้ว เวลาจะตายสติคืออยู่อย่างนั้นแล้ว ทุกขเวทนาในร่างกายทั้งหมด จะเรียกว่า เหลือกำลังของคนทั่ว ๆ ไป ว่างั้นเถอะ แต่ไม่เหลือกำลังของสติ เวลามันจะตายจริง ๆ ความทุกข์ทั้งหมดในสกลกายของเรา มันจะหดเข้ามาภายในอก ความทุกข์ทั้งหมดหนักมากขนาดไหนก็ตาม มันจะหดเข้ามา ทางพื้นนี้ก็หดเข้ามา ข้างบนก็หดเข้ามา ทางนี้ก็หดเข้ามาพร้อมกันเลย เข้ามาอยู่จุดศูนย์กลาง ที่นี้ทุกขเวทนาทั้งหลายที่เป็นแทบว่าจะจะเป็นจะตายนั้น หดโดยสิ้นเชิงนะ พอความรู้ที่รับผิดชอบในประสาทส่วนต่าง ๆ นี้หดตัวเข้ามา ประสาทเหล่านั้น ร่างกายเหล่านั้น หนัง เนื้อ เอ็น กระดูกก็สึกแต่ว่าเหมือนท่อนไม้ท่อนซุง ไม่มีความเจ็บปวดแสบร้อนอะไรเลย

พอความรู้สึกนั้นหดตัวเข้ามา ความรู้สึกของจิตนี้หดเข้ามาสู่ส่วนใหญ่คือจิต ร่างกายนี้หมด ความทุกข์ทั้งหลายหมดโดยสิ้นเชิง นั่นแหละจิตจะออกเวลานั้นละนะ พอมันเข้ามาจนถึงจุดนี้แล้ว มันชัดเจนแล้วจะไป หดเข้ามาหมดแล้ว ความรับผิดชอบส่วนร่างกายต่าง ๆ ตา หู จมูก ลิ้น กายนี้ ไม่มีคำว่าหนวก ว่าบอด มันเป็นท่อนไม้ท่อนฟืน เสมอกันหมดในร่างกายของเรา เหลือแต่ความรู้ที่หดตัวเข้าไปก็เหลือตั้งแต่ความรู้อันนั้นอยู่เท่านั้น นี้เรียกว่า ๙๙% พอเข้าไปถึงนี้แล้ว ความทุกข์ในร่างกายทั้งหมด หดโดยสิ้นเชิงไม่มีอะไรเหลือ หูหนวกตาบอดเลย เป็นท่อนไม้ท่อนฟืน ทุกข์ทั้งหลายดับโดยสิ้นเชิง เหลือแต่ความรู้

ที่นี้ถ้าไม่รั้งเอาไว้ อันนี้ติดดับเดียวไปเลย นั่นเรียกว่า ร้อยเปอร์เซ็นต์ตาย ถ้าพอรู้ได้รั้งเอาไว้ พอรู้เอาไว้แล้วความรู้มันก็ชานออกมาอีก คือชานออกมาส่วนล่าง มันก็ลงไปของมัน ส่วนข้างบนก็ขึ้น ส่วนนี้ก็ขึ้น พอความรู้อันนี้ชานออกไปเท่านั้น ทุกขเวทนาจึงเป็นไปตามกัน แล้วเจ็บปวดแสบร้อนเหมือนก่อนที่จวนจะตายนั้นแหละ มันก็มีความเจ็บปวดเหมือนเดิม เป็นอย่างงั้นนะ แต่เวลามันจะไปจริง ๆ มันดับหมด นี้ถึงรู้ได้ชัดเจนว่าจิตเป็นยังไง คือจิตนี้ไม่ตายเลย อะไร ๆ หมดความหมายแต่จิตนี้จะเต็มสัดเต็มส่วน รู้ชัดเจน จะปิดยังไงไม่อยู่ ไม่ให้รู้ เพราะเป็น อฐานะ จะทำให้เป็นอย่างไรอย่างหนึ่งไม่ได้แล้ว ว่างั้นเถอะ

นั่นแหละการฝึกจิต เมื่อได้ถึงขั้นนี้แล้วมันชัดเจนขนาดนั้น นี้พระพุทธเจ้าสอนโลก สอนด้วยความฝึกอย่างชัดเจนแจ่มแจ้งทุกอย่าง หายสงสัยแล้วจึงมาสอนโลก จึงไม่มีคำว่าผิด สวากขาตธรรม ตรัสไว้ชอบทุกแง่ทุกมุม จากพระญาณหยั่งทราบทั้งหมด

เลย อย่างเราตัวเท่าหนูเราก็พูดได้เต็มปาก เราไม่เคยสงสัย ในเรื่องการเป็นการตายของเรา เราจึงไม่ถือว่าเป็นภาระ การห่วงใยนี้ห่วงใยเรื่องโลกเรื่องสงสารต่างหาก เราแก่ขนาดนี้แล้ว เราจะมาห่วงใยตัวเอง แม้มิดหินเม็ดทรายเราไม่เคยมี ก็ใช้ไปอย่างนั้น

เมื่อถึงกาลเวลาแล้วมันก็รู้เอง ปล่อยีบเลยเท่านั้นเอง ไม่เห็นมีอะไรเป็นภาระว่าจะเป็นอย่างนั้น จะตายอย่างนี้ วุ่นวุ่นวายทั้งคนผู้จะตาย ทั้งคนที่เป็นญาติเป็นวงศ์ ห้อมล้อมกันอยู่นั้นเลยเป็นบ้าด้วยกันไปหมด เข้าใจไหมละ ผู้นั้นก็ไม่อยากตาย ถึงเวลาแล้วก็ยังไม่อยากตาย ก็ตื่นอีกแหละ เมื่อถึงกาลเวลาหรือว่ารู้ตามหลักความเป็นจริงเต็มสัดเต็มส่วนแล้ว มันปล่อยไปหมดเลย มันไม่มีอะไรละ เทอ อยู่ก็อยู่มานานแล้ว จะไปเทรอ ไปก็ไปซิ เนะ เท่านั้นพอ ไปเลย **ไม่มีอะไรที่จะมากระทบกระเทือนจิตดวงนั้นให้ต่างพร้อยหรือให้เสียหายเอนเอียงแม้ชนิดหนึ่งไม่มี สมมุติเป็นสมมุติล้วน ๆ พังลงไปตามสมมุติ จิตเป็นวิมุติล้วน ๆ พุงเลย ถ้าจิตบริสุทธิ์เป็นอย่างนั้น นั่นแหละที่นี้เป็นธรรมชาติ**

คำว่า ธรรมชาติ เป็นอยู่แต่ในจิตในกายนี้แล้ว แต่เมื่อยังมีธาตุชั้นธ้ออยู่ก็เรียกว่าจิตที่บริสุทธิ์เฉย ๆ ความจริงแล้วคือธรรมธาตุนั้นแหละ ตั้งแต่ขณะตรัสรู้บั้งขึ้นมาเป็นธรรมชาติแล้ว เพราะฉะนั้นธรรมธาตุนี้กับธรรมชาติของพระพุทธเจ้าทั้งหลายจึงเข้าเป็นอันเดียวกันได้ทันทีทันใด ดังที่เคยพูดให้ฟังเหมือนแม่น้ำมหาสมุทร เวลาไหลมาจากสายต่าง ๆ ยังไม่ถึงแม่น้ำมหาสมุทร ก็เรียกว่าแม่น้ำสายนั้นสายนี้เป็นธรรมดา ไกลเข้ามา ๆ พอถึงมหาสมุทรแล้ว เรียกได้คำเดียวว่า น้ำมหาสมุทร จะเรียกว่าแม่น้ำนี้เข้ามหาสมุทรแล้วนี้ว่ามาจากสายนั้นสายนี้ไม่ได้เลย เรียกได้คำเดียวเป็นแม่น้ำมหาสมุทร

นี่ฉันใดก็เหมือนกัน คำว่าแม่น้ำสายต่าง ๆ นั้นนะ ก็คือพวกสัตว์ทั้งหลายที่บำเพ็ญคุณงามความดีมาโดยลำดับลำดับ ผู้พ้นแล้วเรียกว่าถึงมหาสมุทรแล้ว มหาวิมุติแล้ว ผู้นี้บำเพ็ญมา ๆ ไกลเข้ามา ๆ ก็ยังเป็นสัดเป็นส่วน ๆ พอถึงขั้นบริสุทธิ์เต็มที่แล้วผางเข้ามาในนี้แล้ว ไม่เรียกว่าผู้นั้นผู้นี้ดำเนินมา ได้บารมีมามากน้อยอย่างนั้นอย่างนี้ ไม่มี เข้าถึงมหาสมุทรอันเดียวกันแล้วเรียกได้คำเดียว มหาวิมุติ มหานิพพาน อันเดียวกันหมด เพราะฉะนั้นบรรดาพระอรหันต์กับพระพุทธเจ้าจึงเป็นอันเดียวกัน คือเป็นมหาสมุทรอันเดียวกันหมด

ท่านจึงไม่ถามกัน ปืบเข้าไปนี้ท่านรู้หมดเลย ไม่เคยได้ไปเรียนถามใครก็ตาม ธรรมชาติที่บอกนี้รู้หมดเลย พระพุทธเจ้ามีมากมีน้อยเท่าไรไม่สงสัย พูดใครจะว่าบ้ากันทั้งโลกนั่นแหละ ถ้าพูดตามหลักความจริงของธรรมที่เข้าถึงกันแล้ว ธรรมที่บริสุทธิ์เต็มส่วนเข้าเป็นธรรมชาติ กับบรรดาพระพุทธเจ้าและพระอรหันต์ทั้งหลายนี้บริสุทธิ์เป็นมหาวิมุติมหานิพพานแล้ว กับธรรมที่เราเข้าถึงมหาวิมุติมหานิพพานแล้ว จำที่

เดี๋ยวมันเป็นอันเดียวกันหมดเลย กว้างแคบขนาดไหนมันรู้หมดเลย ที่นี้พระพุทธเจ้ามี
มากขนาดไหน ไม่สงสัย

ที่นี้เวลาพูดให้โลกฟังเขาก็หาว่าบ้า เพราะเขาเริ่มฝึกซ้อมบ้ำกันตลอดเวลาอยู่
แล้ว พอแย็บเข้าไป เขาก็คว่ำบั้นเลย บ้าเต็มบ้านเต็มเมืองไปหมด แล้วท่านไม่ใช่บ้า
ท่านจะพูดหาอะไร ท่านไม่พูด ใครเป็นเข้าไปมันรู้ ไม่ต้องไปถามใครเลย นี่ละท่านว่า
**สนทสิญฺญิโก ผู้ปฏิบัติจะรู้เองเห็นเองเต็มสัดเต็มส่วนของตนในวาระสุดท้ายด้วยกันทั้ง
นั้น จึงไม่ต้องถามกัน** ระหว่างพระพุทธเจ้ากับสาวกไม่ถามกันเลย เป็นแบบเดียวกัน
มันพอดีด้วยกันหมด นี่ละธรรมของพระพุทธเจ้ามีอยู่ตลอดเวลา เป็นแต่เพียงว่าถูกกิเลส
มันปิดบังหุ้มห่อเอาไว้ แล้วมันก็เอาตัวของมันออกโชว์หลอกโลกหลอกสงสาร มีแต่มัน
เท่านั้น ไม่ว่าจะอะไรมีดีมีดี มีอะไร มีแต่เรื่องของกิเลสดีทั้งนั้น ๆ เราจึงหลงเป็นบ้ำกับ
มัน ธรรมมันไม่ให้เห็นเหยียบเอาไว้ มีแต่ของเลวของมัน พวกสัวมพวกถานเอาออก
ประกาศลั่นโลก อันนั้นก็ดี อันนั้นก็ดี อะไรผ่านมาที่ไหนดี ๆ ๆ สุดท้ายเมืองโนเมือง
นอกดีด้วยกันหมด เป็นบ้ำด้วยกันหมด พวกเราพวกดีกับบ้ำ จำให้ตึนะ

กิเลสมันปิดไว้ไม่เห็น ที่นี้ก็ว่าบาป บุญ นรก สวรรค์ ไม่มีละซี มันปิดไว้หมด
แล้ว ทั้ง ๆ ที่ธรรมชาตินี้มีมาก็กี่ปีกี่กาลปีใครคำนวณได้เมื่อไร พระพุทธเจ้าตรัสรู้ซึ่งเห็น
แล้ว ตรัสรู้ขึ้นมาหลังธรรมชาติเหล่านี้อยู่แล้ว พอตรัสรู้ขึ้นมาก็เห็นแล้ว ๆ มีอยู่มาตั้งแต่
เมื่อไร แล้วพวกเรายังมาลบล้างว่าบาป บุญ นรก สวรรค์ไม่มี แข่งพระพุทธเจ้าเก่งกว่า
พระพุทธเจ้าขนาดไหน แล้วก็จม พระพุทธเจ้าไม่จม พวกนี้พวกจม พวกเก่ง ๆ นั้น
เป็นอย่างนั้นนะ

พากันจำเอานะ เรื่องธรรมเป็นของเล่นเมื่อไร ละเอียดสุขุมมากทีเดียว ไม่มีคำ
ว่าต้นว่าปลาย ไม่มีอดีต อนาคต เลิศเลอตลอดเวลา ท่านจึงเรียกวานิพพานเที่ยง คือ
ธรรมชาติอันนี้แหละเที่ยง ไม่มีเคลื่อนไหวไปมา กฏ อนิจจัง ทุกขัง อนตตา สลายหมด
ไม่มีอะไรเหลือ ถ้าลงจิตเข้าถึงนี้แล้ว กฏอนิจจัง ทุกขัง อนตตา ไม่มีเลย จึงเรียกว่า
นิพพานเที่ยง ถ้ามีกฏ อนิจจัง ทุกขัง อนตตา เข้าถึงอยู่ อะไรก็ตามไม่มีคำว่าเที่ยงทั้งนั้น
อยู่ในไตรลักษณ์ทั้งหมด มีแต่นิพพานที่ว้าจิตที่บริสุทธิ์แล้วหมด สมมุติทั้งปวงไม่มี
เหลือเลย นั้นละเที่ยง

เดี๋ยวนี้มันก็ค่อยหมดไป ๆ เรื่องโลกเรื่องกิเลสตัณหา นี่ แหม เราอ่อนใจเหมือน
กันนะ พูดจริง ๆ วันนี้เอาข้อนี้ วันนี้พูดเป็นตัวอย่างเป็นครั้งที่สองมาพูดสอนพระอยู่ที่
วัดอโศการามบ้างแล้ววันนี้ เราเดินขึ้นไปกราบพระ กราบครูบาอาจารย์ทั้งหลายแล้วก็
เดินไป เห็นอุบาสกคนหนึ่ง ผู้ชาย นั่งอยู่บนชั้น ๓ เขานั่งขัดสมาธิภาวนา เขาไม่รู้แหละ
เวลาเราไป เพราะเราไปเสียบ ๆ เดินไปข้างหลัง เขานั่งภาวนาด้วยความตั้งอกตั้งใจ

หลับตานั่งภาวนา เดินไปเขานั่งอยู่ที่นี่ พอมองเห็นแล้วเลยสะกิดพระ พอผ่านจากเขาไป พอสมควรแล้วก็สะกิดพระ นี่เห็นไหมนั่นนะ โยมคนนั้นนั่งภาวนาอยู่นั้น นี่เรียกว่าวิธีการของน้ำดับไฟ เรารู้ว่าอย่างงี้

น้ำได้แก่ธรรม ระวังความฟุ้งซ่านรำคาญอันแสดงเปลวออกมาเป็นฟืนเป็นไฟเผาไหม้หัวใจ ด้วยการภาวนาเป็นน้ำดับไฟ ระวังเพื่อให้ใจสงบเย็น เรารู้ว่างั้นนะ พูดสอนพระ ต่อไปนี้จะไม่มีนะ เวลานี้ยังมีเกาะมีติดอน ไปวัดไปวายังมีสถานที่บำเพ็ญบ้างเพื่อความสงบใจ ต่อไปจะไม่มีนะ แม้แต่วัดเวลานี้ไปหาดูสถานที่ใดที่ไปเห็นพระนั่งภาวนาสงบเย็นใจ เดินจงกรม แล้วนั่งสมาธินั้นเห็นที่ไหน พระเป็นเจ้าของของวัด มันน่าจะเห็นอันนี้ก่อนเรายังไม่เห็นใช่ไหม แล้วนอกจากวัดไปแล้วเราจะเห็นได้ยังไง พิจารณาซิ เพราะฉะนั้นจึงบอกว่า นี่นับวันจะมีน้อย ๆ เข้าไป เวลานี้ยังมีอยู่ในวัดในวามีผู้ทำสมาธิภาวนาเพื่อน้ำดับไฟกิเลสได้อยู่ แล้วก็มีความสุขความสบาย พอชุกหัวนอนได้ในขั้นเริ่มต้นเป็นอย่างงี้ก่อน

ครั้นต่อไปนี้มันจะไม่มีนะ มันจะมีแต่ไฟแต่ไฟเต็มโลกเต็มสงสาร ไม่ว่าในวัดนอกวัด ที่ไหนเหมือนกันหมด เพราะกิเลสมันเรื่องอำนาจมากเวลานี้ แม้แต่พระเรายังเป็นขอร้องให้กิเลสไปจนแหลก เวลานี้ดูมันชัด ๆ ซิ ดูพระนะ ดูทั้งเขาทั้งเรา พระเขา พระเราเป็นยังไง ดูให้ดี ความชั่วของกิเลสมันฝังอยู่ในจิตด้วยกัน เราไม่ได้บวชเป็นพระ เราเป็นฆราวาส ก็ขอร้องของฆราวาสนั่นแหละ ผู้เป็นพระก็ขอร้องของพระ รู้บาปรู้บุญเมื่อไร ผู้มันหนามันหนาจริง ๆ นะ อันใดที่ธรรมท่านชมเชยสรรเสริญว่าดี มันตำหนิวาชั่ว ว่าเลว คอยทำลาย คอยกัดคอยกัน คอยเตะ คอยถีบ คอยยัน คอยเผาอยู่ตลอดเวลา นี่ตัวร้ายกาจที่สุด พิจารณาซิ

มันเป็นได้ทั้งพระทั้งฆราวาส เป็นแบบนี้แหละ เป็นได้ด้วยกัน นี่แหละกิเลสมันหยาบ มันอยู่ในร่างใดก็ตาม มันก็ถือร่างนั้นเป็นเครื่องมือของมัน อยู่ในร่างของพระมันก็ถือพระเป็นเครื่องมือก่อวณบ้านเมือง ที่เขาสร้างคุณงามความดีเป็นประโยชน์แก่ตนเองและส่วนรวม มันก็ไปแห่ ไปทำลาย ไปเตะ ไปถีบ ไปยัน คนชั่วมันทำความดีไม่ได้ มันต้องทำแต่ความชั่ว เขาทำความดีขนาดไหน มันถือว่าเป็นข้าศึกของมัน ซึ่งเป็นคนชั่วตลอดไป เพราะฉะนั้นเรื่องการทำความดีทั้งหลายมันจึงมีการขัดการแย้งกัน ทั้งภายนอกที่เป็นส่วนรวม ทั้งภายในที่เป็นในหัวใจของเราเอง

ในหัวใจของเราเวลาจะสร้างคุณงามความดี ใจตัวกิเลสตัดหัวแล้ว ๆ นั้นมันมาคอยถีบคอยยันนะ คอยเตะ คอยทำลาย จะนั่งภาวนา โอ๊ยเหนื่อยแล้ว เอาแล้วนั้นเริ่มแล้ว พอนั่งภาวนาไปเราถึงเข้ามา กิเลสลากไป ๆ โอ๊ยไม่ไหวแล้ววันนี้ แน่ะ กำลังไม่พอแล้ววันนี้ นอนเสียก่อน เรียกว่าเขาสั่งสมกำลัง เข้าใจไหม พอตื่นขึ้นมาแล้ว

เหมือนหมูเหมือนหมาตัวหนึ่ง ไม่มีธรรมในใจเลย เป็นยังงี้กิเลสหลอกคน นี่เราพูดถึงเรื่องธรรม ของดีคนชั่วจะไม่เห็นเป็นของดีเลย จะเห็นเป็นของชั่วช้าลามก เห็นเป็นพินเป็นไฟ เห็นเป็นข้าศึกศัตรูทั้งนั้น เพราะฉะนั้นจึงต้องจิ่งต้าน จึงทำลายกันได้ลงคอคนเรา

ถ้าหากว่ามีความรู้สึกตามทางเดินหรือตามธรรมของพระพุทธเจ้าจริง ๆ แล้ว ยิ่งเพศของพระด้วยแล้ว จะเป็นเพศที่รู้ได้ชัดเจนในเรื่องบาปเรื่องบุญ คุณ โทษ ประโยชน์หรือไม่ใช่ประโยชน์ต่าง ๆ หิริโอตตปปะประจำใจ จะไม่ทำได้เลย ผู้ที่ทำดีมีแต่อนุโมทนาสาธุการให้ท่านทำดีมาก ๆ แม้เราทำไม่ได้ก็ขออนุโมทนากับท่านผู้ทำได้ เป็นอย่างนั้นสำหรับจิตของคนที่มีธรรมในใจ แต่จิตที่มีตั้งแต่บาปแต่กรรมเต็มหัวใจแล้ว มีแต่เป็นข้าศึก ผู้ทำดีมากน้อยเพียงไร ถือว่าเป็นข้าศึกต่อตัวเอง ทั้ง ๆ ที่ตัวเองเป็นข้าศึกตัวเองพอแล้ว ยังไม่พอ ยังไปกว้านที่อื่นเข้ามาเผาตัวเองอีก มันเป็นไปได้อย่างนั้น พวกนักพิจารณาแล้วกัน

เราพูด เราสลดสังเวชจริง ๆ นะ เพราะเราช่วยโลก เราช่วยด้วยความบริสุทธิ์ใจ เราไม่มีเกี่ยวข้องอะไรกับใคร เช่นอย่างว่า ความแพ้เราก็ไม่มีในหัวใจของเรา ความชนะเราก็ไม่มี ความได้ ความเสีย ได้เปรียบ เสียเปรียบ เราไม่มี ไม่มีทั้งนั้น ๆ มีแต่ความเมตตาธรรมล้วน ๆ เป็นศูนย์กลาง ๆ ๆ วางไว้ตลอด แสดงออกตามนั้น หนักเบาตามน้อยตามแต่ที่ควรจะแสดงออกในแง่หนักแง่เบาซึ่งเป็นธรรมล้วน ๆ เหมือนกันหมด เราไม่มีอะไรกับใคร **เราไม่อยู่ในวงกรณีทะเลาะวิวาท วงกรณีหมากัดกัน ธรรมเหนือแล้ว แสดงออกมามองมาให้รู้จักผิด ถูก ดี ชั่วประการต่าง ๆ ให้แยกกันไป** ถ้าเป็นหมากัดกันก็ให้ต่างคนต่างจับขาลากมันออกไปคนละทิศละทาง ต่างคนก็จับหัวมันไสออกจากกันไปอย่าให้มันกัดกัน เป็นคน เป็นพระ เป็นเณร มากัดกันยังงี้ไม่ใช่หมา ให้จับขามันออกไป

เราไม่ได้อยู่ในวงกรณีพิพาทของหมากัดกัน ธรรมะนี้เป็นธรรมของพระพุทธเจ้า เหนือตลอดเวลา มาชี้แจงแสดงเหตุผล เหมือนกับว่าไล่หมาอย่าให้กัดกัน ตัวไหนที่เจ็บที่ปวด ไล่ออกไปแล้วเอายาใส่ให้มันเสีย อย่าไปยุให้มันกัดกันอีก อย่างนี้ต่างหาก เพราะฉะนั้นเราจึงสลดสังเวชนะ การช่วยชาติบ้านเมืองคราวนี้มีอุปสรรค มีอุบัติเหตุต่าง ๆ ที่แสดงขึ้นมาอยู่ตลอดเวลา ก็ไม่พ้นที่จะกระทบกระเทือนถึงพี่น้องชาวไทยด้วยกัน และเราผู้พาดำเนินนี้ก็ต้องได้รับทราบทุกอย่าง ถึงจะไม่กระทบกระเทือนจิตใจของเราให้หวั่นไหวก็ตาม เราพูดตรง ๆ สิ่งเหล่านี้มากกระทบไม่ได้ มันอยู่ในแดนสมมุติ ที่จะทำจิตใจเราให้ไหวไปตาม ไม่มี บอกว่าไม่มีเลย สุกญุต โลภ อเวกขสุสุ ว้างตลอดเวลา

นี่แยกตัวออกมาพูดเกี่ยวกับเรื่องโลกเรื่องสงสารต่างหาก จึงได้มีการแนะนำสั่งสอน ถึงเรื่องมันทะเลาะเบาะแว้ง ผู้สร้างความคิดสร้างแทบเป็นแทบตาย ทั้งบ้านทั้งเมือง ผู้ที่คอยทำลายมีแต่เรื่องทำลายโดยถ่ายเดียว หากความดีความดีพอที่จะไปเป็นที่ระลึกอนุโมทนาบ้างไม่มีเลย อย่างนี้มันเลวขนาดไหน ถ้าเป็นคนเลวขนาดไหน ถ้าเป็นพระพระเลวขนาดไหน เลวยิ่งกว่าเปรตกว่าผีไปอีก ก็คือคนพวกนี้ เปรตพวกนี้ พระพวกนี้เอง พิจารณาซิ ถ้ามีอรรถมีธรรมแล้วจะไม่ทำ ทำไม่ได้ คนไม่มีธรรมเท่านั้น มีตั้งแต่ฟันแต่ไฟเผาไหม้ ถือไฟนั่นว่าเป็นของดีของดี จึงเอาไฟไปหาเผาก็มี และมันก็มาเผาเจ้าของมันนั่นแหละ

ไปเผาใครก็ตาม มันไม่ไปไหนนะความชั่ว เราทำลงไปก็มาหาเรานี่ เราว่าเราชนะ ชนะตั้งแต่ลมปาก แต่เรื่องกรรมที่เราไปทำนั้นมันชนะเราแล้ว เผาหัวใจเราแล้ว นี่เราก็ดูไม่ได้เหมือนกัน เราพูดจริงๆ ตามความสัตย์ความจริง เพราะเราไม่มีส่วนอะไรกับใครในสามแดนโลกธาตุนี้ เราไม่มี ไม่มีอะไรเข้ามาเกี่ยวข้องเลย มีแต่ความเมตตาสงสารช่วยโลกมาจนกระทั่งบัดนี้ ถึงขนาดที่ได้ขึ้นนิวขึ้นมาเลยว่า *บรรดาพี่น้องทั้งหลาย ที่นำสมบัติมีคุณค่ามีราคาขนาดไหน ออกมาจากความรักความห่วงหาของตบถอดออกมาบริจาคเพื่อชาติไทยของเราด้วยความรักชาติของตนนั้น มีจำนวนมากน้อยเพียงไรที่ผ่านเราซึ่งเป็นจุดศูนย์กลาง*

ถ้าธรรมดาแล้ว ไม่รู้ว่ไหลแตกซึมไปมาก ก็น้อยต้องมีเป็นธรรมดา แต่สำหรับเราขึ้นนิวเลย บาทเดียวก็ไม่มี ฟังซินะ อาจหาญขนาดนั้นนะที่เราทำต่อโลกด้วยความเมตตา และความบริสุทธิ์ของเราก็ดำเนินอย่างนั้นด้วย ใครจะมาว่าอะไรเราจึงไม่สนใจ เขาจะว่ายังไงก็ว่าไป การทำเป็นเรื่องของเราที่จะทำประโยชน์ให้โลก เอา ทำลงไป ถ้าเป็นความเสียหายแล้ว โลกก็ไม่ควรที่จะได้รับประโยชน์ดังที่เห็นมาเป็นลำดับจากการช่วยเหลือของเรา ไซ้ไหมละ นี่ก็เห็นกันอยู่ประจักษ์ เมื่อวานนี้ ก็ไปมอบทองคำตั้ง ๕๐๐ กิโล แล้วดอลลาร์ตั้ง ๓๐๐,๐๐๐ เป็นยังงี้ เป็นมงคลไหม นี่พาพี่น้องทั้งหลายทำเพื่อเป็นมงคลแก่ชาติไทยของเรา มันเสียหายไปตรงไหน

ผู้ที่ไม่ทำอะไรเลย คอยแต่จะเอาฟันเอาไฟไปเผาคนที่ทำดีทั้งหลายให้แหลกเหลวเป็นจุดวิจุนไปเลย นั่นนะเป็นผู้ที่เลวมากที่สุด ทำไมจึงยกยอว่าตัวเป็นของดีอยู่ มันเลวขนาดไหนมนุษย์เรา ถ้าคนธรรมดาจะทำอย่างนั้นไม่ได้ ถ้าไม่ใช่คนที่เลวจนดูไม่ได้แล้ว ทำได้ทุกอย่างคนที่เลวแล้ว นี่เราพูดถึงเรื่องเรารู้สึกอดทนระอาใจเหมือนกัน ถ้าแยกออกอย่างนี้รู้สึกอดทนระอาใจ แต่เมื่อแยกไปอีกอันหนึ่ง อ้อ *ดีกับชั่วมันก็มีอยู่ด้วยกันในโลกในสงสาร มีมาตั้งกับตั้งกลับ ไปตื่นมันหาอะไร แยกปั๊บทันทีเลย*

เอ้า ทำดีทำไป ผู้ทำชั่วมันก็ทำไปมาตั้งกัปตั้งกัลป์ มันก็มาอย่างงี้ ผู้ทำดีทำไป ผู้ทำชั่วทำไป สถานที่อยู่ที่จะได้เสวยกรรมดีกรรมชั่วมีอยู่กับทุกคน

เพราะฉะนั้นนรกจึงไม่มีคำว่าจน สวรรค์ พรหมโลก นิพพานจึงไม่มีคำว่าจน นรกก็หลุมก็ไม่จน กำเนิดของเปรตของผีต่าง ๆ ไม่จน ใครทำสมควรที่จะได้รับกรรม ประเภทใดจะเป็นขึ้นมาทันที ๆ โดยไม่มีอะไรปิดบังไว้ว่า ที่มันเต็มแล้ว ไปแล้วกลับมา เช่นไปเข้าคุก เรือนจำเต็มแล้วเข้าไม่ได้ กลับมาอยู่สบาย ๆ ไม่เคยมี ไซ้ไหมละ อันนี้แบบนรก สวรรค์ พรหมโลก นิพพาน ก็เหมือนกันอย่างนั้น นี่เป็นกรรมของใครของเรา ใครอยากทำอะไรก็ให้ทำลงไป เรื่องนี้พระพุทธเจ้าสอนไว้แล้วทุกพระองค์ ทุกกระเปียด ไม่มีเคลื่อนคลาดจากกันเลย ตรงเป้ง ๆ เลย

นี่เราจะเชื่อได้หรือไม่ได้ให้พิจารณานะพี่น้องทั้งหลาย องค์ศาสดาองค์เอกมาสอนโลก หลุดพ้นจากทุกข์ได้มากขนาดไหน ไอ้พวกกิเลสตัณหามันสอนใครให้ได้หลุดพ้นจากทุกข์ มีแต่ลากลงให้จม ๆ ถ้าเป็นของดีตำหนิว่าชั่ว ถ้าเป็นของชั่วชมเชยว่าดี นี่เรื่องของกิเลสเป็นอย่างนั้น เรื่องของธรรมดีบอกว่าเป็นชั่ว บอกว่าชั่ว ควรแก้ แก้ ควรถอดถอนควรถอดถอน ควรส่งเสริมให้ส่งเสริม ท่านสอนอย่างนี้ เราก็ดำเนินไปตามนั้น ลูกชาวพุทธจำให้ดีทุกคนนะ ไม่งั้นจะตายจมไปด้วยความชั่วช้าลามก ที่มันมีอำนาจมาก ครอบโลกธาตุเวลานี้ ยิ่งหนาแน่นมาก

อย่างที่ว่าผู้ชายคนที่เขานั่งภาวนา นั่งภาวนาเป็นน้ำดับไฟ เขาภาวนาด้วยธรรม ให้จิตใจที่ฟุ้งซ่านวุ่นวายด้วยกิเลสที่ระงับดับลง เราก็บอกกับพระที่ไปด้วยกัน นี่ดูเอาซิ นี่ยังมีอยู่นะ ในวัดในวา ในสถานที่บำเพ็ญความสุขความดี ยังมีอยู่ ต่อไปนี้จะลดน้อยลง ๆ ๆ ๆ ดีไม่ดีไม่มี แม้กระทั่งวัดก็จะมี อำนาจของกิเลสจะกลืนไปหมด ๆ เป็นอาหารของกิเลสอย่างโอชาทีเดียว หมดเลย ว่างั้นนะ เวลานี้เรายังมีโอกาสอันดีงาม พระพุทธเจ้าก็เท่ากับยังทรงพระชนม์อยู่นั้นแล คือธรรมและวินัยนั้นแลเป็นศาสดาของพวกเราทั้งหลายเวลานี้ ไม่ได้สูญหายไปไหน

เอ้า นำมาเทิดทูน นำมาปฏิบัติ ระลึกถึงพระพุทธเจ้า พระธรรม พระสงฆ์ แล้วระลึกถึงธรรมถึงวินัย อะไรผิดอะไรถูก อยู่กับตัวเสมอแล้วเท่ากับเราตามเสด็จพระพุทธเจ้าติดตัวไปเลย ๆ นี่ผู้มีศัสตา คือผู้มีหิริโอตตปปะภายในจิตใจ ถ้าไม่มีหิริโอตตปปะจะไปเอาพระพุทธเจ้ามาจากภูเขาลูกไหน ก็พระองค์ก็เป็นของเศษเดนไป ไม่เกิดประโยชน์อะไร เพราะคนนั้นหมดค่าหมดราคาแล้ว ให้เอาพระพุทธเจ้า คือธรรมของพระพุทธเจ้า เข้ามาสถิตไว้ที่ดวงใจของเรา นี่ละฝากเป็นฝากตายได้ไม่สงสัย กิเลสฝากมันไม่ได้นะ มีแต่มันหลอกลวงให้หลงไปตามมัน และจมไป ๆ ด้วยกันนั้นแหละ

เอาละวันนี้พูดเพียงเท่านี้ เหนื่อยแล้วนะ พูดไปพูดมาก็เหนื่อย มันหากไปของ มันเองนะ เลยเตลิดเปิดเปิง เหนื่อยถึงรู้นะ ความเหนื่อยกระตุกเอา ไม่งั้นมันยังจะไป อีกันนะ

(ม.ร.ว.ทองศิริ ทองแถม : ญาติโยมเขาช่วยงานศพหมู่ ๗๐๐,๐๐๐ บาท ชื่อ ต้าฟัทมาถวายหลวงตา) อ้อ นี่ละอย่างนี้ มันไม่มีนะว่าจะมาเข้าหลวงตาบัว ถวายเป็น ของหลวงตาบัวจริงอยู่ แต่เวลาหลวงตาบัวออกทำประโยชน์ไม่มีคำว่าหลวงตาบัว เลย หมด ถึงไหนถึงกันตลอดมาอย่างนี้ พี่น้องทั้งหลายจำไว้นะ เราจึงไม่มีอะไรเป็นของเรา นะ เพราะได้มาปั๊บมันวิ่งแล้ว ตั้งแต่มันยังไม่มันยังวิ่งอยู่แล้วที่จะให้ แต่มันไม่มี จน ชะก่อนนะ พอมีได้มากน้อยผิงออก

สมบัติของพี่น้องทั้งหลายที่มาบริจาคอุทิศส่วนกุศลในงานเผาศพหมู่เรานั้นนะ ภรรยาของคุณชาย หม่อมราชวงศ์ทองแถม ทองศิรินั่นแหละ (ทองศิริ ทองแถมครับ) เออ เอาละมันผิดไปไปเลย อย่าไปยุ่งกับมัน ที่เอามาบริจาคนี้ละ รวมมานี้ทั้งหมด บรรดาปัจจัยทั้งหลายที่พี่น้องทั้งหลายบริจาคมา รวมแล้วเอามาบริจาคนี้ทั้งหมด นี้เรา ก็จะทำประโยชน์ต่อไป ให้อนุโมทนาไว้อย่างแน่นอน เป็นอื่นไปไม่ได้ เพราะเราเคย ปฏิบัติอย่างนี้มาอยู่แล้วนะ เป็นอย่างอื่นไปไม่ได้

เทศน์วันนี้ก็ดูเหมือนไม่ถึงชั่วโมง (๔๕ นาทีได้ครับ) เออ คงจะได้ระยะ ๔๕ แต่ว่ามันก็มีแรงบ้างนะ ถ้าแรงเนื้อธรรมมันก็มาก แต่ถ้าแรงมันเหนื่อยนะ ถ้าพูดเอื่อย ๆ ธรรมดานี้ก็ไปได้นาน แต่ถ้าแรงแล้วมันก็เป็น นี่ละฟังเอาสิเสียงธรรมเป็นอย่างนั้นนะ คำว่าแรง ไม่เรงนั้นนะ ธรรมนี้เป็นจุดศูนย์กลาง บรรจุไว้ที่หัวใจ ที่ควรจะออกมาก น้อยนั้นจะออกจากหัวใจ ถ้าควรจะออกขนาดไหน เรียบ ๆ ธรรมดาก็เรียบ ๆ ธรรมดา เรื่อย ๆ ๆ ธรรมดา ถ้าควรจะออกหนักขนาดไหนจะออกเป็นพักเป็นตอน ถ้าหนักมากปั๊บปั๊ง ๆ เลายนั้น ธรรมเป็นอย่างนั้น

นี่ละที่คนเขาคาดคะเน หรือตันเตาเกาหมัด เกาหมัดมันถูกหลังหมาก็ไม่สนใจ กับมัน ได้เกาหมัดก็เอาพวกนี้ละ เขาก็ว่าหลวงตาบัวนี่ดู นี่ที่น่าทุเรศนะ นี่ท่านดูแล้วนะ เนี่ย เทศน์กระแทกแตกตัน ความจริงคือฟุ้ง ๆ เข้าใจไหมละ เทศน์ดู เทศน์ดำ เทศน์ หยาบ เทศน์โลน เขาว่า นี่ละคือกิเลส ตัวมันหยาบโลนมันไม่ได้ดูตัวของมันนะ ธรรมะที่ จะไปชะล้างหัวมัน มันบอกว่าหยาบโลน เข้าใจไหม นี่ละกิเลสฟังเอา และเขาว่าอย่างนั้น ทั้งนั้น เราบางที่รู้สึกมีความสลดเหมือนกันนะ โอ้ เราเทศน์เพื่อประโยชน์แก่โลกด้วย ความเต็มอกเต็มใจของเรา

ธรรมะนี้ออกเต็มเม็ดเต็มหน่วย แล้วผู้ฟังกลับพลิกไปเป็นภัยต่อตนเอง หาวว่า เทศน์ดู เทศน์ดำ เทศน์หยาบ เทศน์โลนไปอย่างนี้ มันเป็นภัยเข้าใจไหม นี้อดคิด บางที

สลดใจแสบเหมือนกันนะ แล้วก็ทำยังไง ผู้ดียังมีอยู่มากนะ ผู้ไม่ดีมีเพียงเท่านี้ เราจะเห็นแต่ผู้ที่ไม่ให้เขาเกิดโทษ ผู้ที่จะเกิดประโยชน์มากมายนี้ทำไมมันไม่เห็น มันก็ออกของมันละสิ ควรออกขนาดไหนมันก็ฟุ้ง ๆ ของมัน พวกมันเข้าใจเอานะ เรื่องที่จะเป็นอย่างไรโลก พุดจริง ๆ ยันเลยเชียว เราไม่มีมาแล้วได้ ๕๐ กว่าปีแล้ว ถ้าหากว่ามันมี มันต้องแสดงออกกิเลส ถ้ามันหมดแล้วจะทำยังไงมันก็ไม่ มี จึงเรียกว่าหมดกิเลส ที่นี้มีแต่พลังของธรรมออกฟุ้ง ๆ เลย หนักเท่าไรยิ่งฟุ้ง ๆ ๆ เลย เรื่องของกิเลสออกเท่าไรเป็นพื้นเป็นไฟเผาไหม้ โลกนี้เป็นถ้ำถ่านไปหมด มันต่างกันอย่างงั้นนะ ถ้าเรื่องของธรรมเหมือนน้ำดับไฟ

น้ำอะไรหวาน ๆ หน่อยวะ (น้ำผลไม้เจ้าคะ) พอชมอย่างนี้ว่ามีหวาน ๆ หน่อย วันหลังให้เอามาสักสองโถ่งใหญ่ๆ วันนี้ท่านว่าดีนะ ฟาดมาสองโถ่งใหญ่ ฟาดเข้าป่าเลย แทนที่จะกินฟาดเข้าป่าเลย นั่นโถ่งใหญ่ว่างั้น มันเก่งนัก เป็นยังไง พุดอย่างนี้ ใครฟังบ้าง มันเป็นอย่างไง เจ็บไหม หรือไม่เจ็บ ฟังอย่างนี้มันน่าเจ็บนะ มันเจ็บไหมละ เอามาสองโถ่งป่าเข้าป่าเลย นั่นโถ่งใหญ่ ว่างั้น แทนที่จะกินไม่กิน

ใครเคยเห็นไหมในตำราเรื่องพระโมคคัลลาน์ ท่านเข้าฌานสมาบัติ เหาะไปชมหอปราสาทแดนสวรรค์ ถ้ามถึงหอปราสาทราชมณเฑียรที่เต็มอยู่แดนสวรรค์ คนเฝ้าอยู่เจ้าของยังไม่มา นั่นเห็นไหมละ เฝ้าบริษัทบริวารที่มีวาสนาด้วยกันนั้นนะ หากเป็นอยู่ในฐานะบริษัทบริวาร หอปราสาทที่สวยงามมากที่สุด สะดุดตาสะดุดใจ ท่านก็ถามอีกนี่เป็นหอปราสาทหรือยัง ไม่เห็นมีคน อ้อ เจ้าของยังกำลังสร้างบุญสร้างกุศลอยู่แดนมนุษย์ พวกนี้ได้ล่วงลับมาก่อน ตายมาก่อนแล้วก็บริษัทบริวารของท่าน มันหากเป็นไปเองก็เลยได้มาเฝ้าหอปราสาทท่าน นายยังไม่มา ลูกน้องตายแล้วยังมารู้จักหอปราสาทของนาย ฟังซิ

เวลาท่านไปแล้วขอเชิญท่านให้รับขึ้นมา หมายความว่า ให้รับตาย ให้รับขึ้นมา อันนี้ยังร้างอยู่เจ้าของยังไม่มา (โยมกำลังเข้ามาถวายปัจจัย) นี้จะรีบไปหรือยังงั้นนี่ สองคนนี่ ไม่รีบไป เอรีบมา

วัดโศการามมันเกี่ยวกับท่านพ่อลี เกี่ยวโยงกันกับเรามาตลอดตั้งแต่เริ่มสร้างวัดนะ เพราะฉะนั้นเราจึงได้มีการเข้าการออกอยู่เสมอ เลยกลายเป็นความเคยชิน เป็นนิสัย อยากเป็นเมื่อไรก็ไป อยากมาเมื่อไรก็มา เพราะเคยมาแล้วตั้งแต่เริ่มสร้างวัด ท่านพ่อลีท่านเกี่ยวข้องเมตตาเราอยู่ตลอดนะ บางทีท่านก็สั่งให้ไปหา จดหมายไปอุดหนุนให้มางานอะไร ๆ ท่านสั่ง นิสัยท่านพ่อลีเป็นสำคัญมากนะ ท่านหลวงปู่มั่นเราก็อุ้มเชยอยู่เรื่อย ๆ บรรดาลูกศิษย์ลูกหาผู้ใหญ่ของท่าน ท่านจะปรารภถึงอยู่เสมอ องค์กรนั้นเป็นอย่างไรงี้ ๆ แต่ท่านพ่อลีนี้ ท่านชมเชยมาตลอด ท่านพูดถึงเสมอ คือธรรมดาท่านพูดถึงองค์

นั้นองค์นี้ไปทั่ว ๆ ไปหมดเรื่อย ๆ ท่านไม่ค่อยพูดแหละ พูดก็เพียงผ่านเฉย ๆ ไม่ได้มีจุดเน้นหนักหรือจุดสำคัญให้เราได้คิด ท่านพูดออกจุดไหนน่าฟัง

บอกว่า ท่านสี่เป็นพระที่เด็ดเดี่ยวอาจหาญทุกสิ่งทุกอย่าง เด็ดเดี่ยว จริงจัง ท่านพูดนะ ไม่เหลวไหล พูดให้อะไรท่านขึ้นอย่างนี้ก่อน ขึ้นก่อนเลย จากนั้นก็พูดถึงเรื่องนิสัยวาสนาของคนเรา ของพระ ของเณรไป แล้วก็มาเกี่ยวกับท่านพ่อลีเหมือนกัน อันนี้ก็นิสัยวาสนาของท่าน มันเป็นอย่างนั้น ท่านก็พูดให้ฟังเรื่องราวต่าง ๆ ที่ท่านอยู่จันทบุรีเล่าให้ฟัง ตั้งแต่นั้นมาแล้วเราก็เข้าออก ๆ ตลอดมา จนกระทั่งท่านมรณภาพจากไป ก็เรื่อยมาอย่างนี้ คือก่อนหน้าเราก็เข้าออกอยู่แล้ว เวลาท่านมรณภาพจากไป เราก็ไปมาของเรา

ยังมีรูปครูบาอาจารย์ซึ่งเป็นที่เคารพบูชาหลาย ๆ องค์อยู่นั้น เพราะฉะนั้นเราจึงได้ไป หลวงปู่มั่น หลวงปู่เสาร์ ท่านพ่อลี สามองค์นี้เป็นที่เคารพบูชาอย่างยิ่งของเรา เราก็ไป เอาละงดละ มันหมดจะเอาอะไรมาพูดอีก ก็ต้องหาอุบายออกว่า หมดเวลาบ้าง อะไรบ้าง ความจริงมันหมดธรรม ไม่มีอะไรจะพูด จะให้เปิดออกมาอีก มันหมดก็บอกว่าหมด ต่อไปนี้จะให้พระนะ

อ่านและฟังธรรมเทศนาหลวงตา วันต่อวัน ได้ที่

www.Luangta.or.th or www.Luangta.com